

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

LEERPLAN EERSTE GRAAD

BASISOPTIE maatschappij en welzijn

Onderwijsvorm: A-stroom

Leerjaar: tweede leerjaar

Leerplannummer: POV-2020-009

Nummer inspectie: 2020/5/4//

Inhoud

1.	Algemene inleiding	3
1.1.	Indeling van het leerplan provinciaal onderwijs basisopties	3
1.2.	Wettelijk Kader	3
1.3.	Doelgroep	3
1.4.	Uitgangspunten leerplan provinciaal onderwijs basisopties	4
1.4.1.	Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum	4
1.4.2.	De doelen van het leerplan staan in functie van een getrapte studiekeuze	4
1.4.3.	Het leerplan legt de lat hoog	4
1.4.4.	Het leerplan garandeert ruimte voor scholen en leraren	4
1.4.5.	Samenhang tussen A- en B-stroom	5
1.4.6.	Het leerplan kwam participatief tot stand	5
1.4.7.	Het leerplan heeft een blik op de wereld buiten de school	5
1.5.	Samenhang leerplan openbaar onderwijs basisvorming en leerplan provinciaal onderwijs basisopties	6
2.	Systematiek en opbouw van het leerplan	6
2.1.	Indeling van het leerplan in rubrieken	6
2.2.	Formulering van de doelen	6
2.3.	Samenhang van het leerplandoel met de concretisering	7
3.	Situering van het leerplan basisoptie 'maatschappij en welzijn'	7
3.1.	Samenhang met andere basisopties	7
3.2.	Lessuren	8
3.3.	Rubrieken van het leerplan	8
4.	Leerplandoelen	9
4.1.	Legende	9
4.2.	Lijst met doelen sterk gelinkt aan de eindtermen van de basisvorming	9
4.3.	Lijst met doelen basisoptie 'maatschappij en welzijn'	10
5.	Minimale vereisten	15
5.1.	Algemene uitrusting voor de basisoptie	15
5.2.	Basisuitrusting voor de basisoptie 'maatschappij en welzijn'	15

1. Algemene inleiding

1.1. Indeling van het leerplan provinciaal onderwijs basisopties

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur met een algemene inleiding: wettelijk kader, doelgroep, uitgangspunten leerplan provinciaal onderwijs basisopties en samenhang leerplan openbaar onderwijs basisvorming en leerplan provinciaal onderwijs basisopties.

Vervolgens wordt de systematiek en de opbouw van het leerplan besproken.

Aansluitend wordt het leerplan van de basisoptie gesitueerd, de rubrieken beschreven en de bijhorende leerplandoelen geformuleerd.

Tenslotte worden de materiële vereisten beschreven.

1.2. Wettelijk Kader

Alle scholen die subsidiëring/financiering van de overheid willen ontvangen, zijn verplicht een goedgekeurd leerplan te gebruiken.¹ De inspectie van de Vlaamse gemeenschap toetst het leerplan aan de criteria beschreven in het 'Besluit van de Vlaamse regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs (04/05/2018)' en adviseert vervolgens de minister van Onderwijs. Na goedkeuring verwerft een leerplan een officieel statuut.

Dit leerplan is, na goedkeuring, van toepassing vanaf 1 september 2020 ingevolge de progressieve uitrol van de modernisering van het secundair onderwijs.

Dit leerplan heeft enkel en alleen betrekking op de basisopties en de pakketten in het tweede jaar van de eerste graad. Voor wat betreft de A-stroom kiest een leerling voor één pakket of één basisoptie van vijf uur. Voor de B-stroom kan een leerling maximaal drie basisopties of pakketten combineren die in zijn geheel tien wekelijkse lessen omvatten. (Art. 133/3 codex SO)

Uitgaande van een getrapte studiekeuze, die start met de keuze voor een basisoptie als dusdanig of in voorkomend geval de invulling via pakket, moeten de basisopties en pakketten inhoudelijk duidelijk onderscheiden zijn, zonder dat deze keuze in de eerste graad de opstroom naar de tweede graad uitsluit.²

1.3. Doelgroep

Dit leerplan is bestemd voor de leerlingen van de eerste graad A-stroom, het tweede leerjaar. Elke leerling kiest een basisoptie of een pakket van vijf uur dat aangeboden wordt door de school.

De delibererende klassenraad in het eerste leerjaar A kan evenwel beslissen om de leerling van de toegang tot een of meer basisopties of pakketten van de basisopties van het tweede leerjaar A uit te sluiten.³

¹ Artikel 15, §1, 8° Codex secundair onderwijs.

² Artikel 1, §2 BVR

³ Artikel 157/6 Codex secundair onderwijs

1.4. Uitgangspunten leerplan provinciaal onderwijs basisopties

1.4.1. Het pedagogisch project is de motor van het schooleigen curriculum

Het pedagogisch project en de visie van de school bepalen welke accenten er worden gelegd en welke keuzes er worden gemaakt bij de opbouw van het schooleigen curriculum met basisopties en pakketten.

Het leerplan provinciaal onderwijs zorgt ervoor dat de inhoud van de basisopties en de pakketten hetzelfde zijn voor alle provinciale scholen. Hoe de scholen hun curriculum vormgeven via het aanbod van basisopties en pakketten behoort tot de autonomie van de schoolbesturen en de scholen. Het leerplan vrijwaart deze invulling maximaal. Het is dan ook de school die beslist welke administratieve vakbenaming aan de basisoptie of het pakket gekoppeld wordt. De koepel POV biedt een lijst van administratieve vakbenamingen aan ter ondersteuning, waaruit de school kan kiezen.

1.4.2. De doelen van het leerplan staan in functie van een getrapte studiekeuze

De beperkte set van concreet geformuleerde doelen heeft een getrapte studiekeuze tot doel. Dit betekent dat een leerling na de eerste graad in staat is te beslissen welke opleiding hij/zij zal volgen in de tweede graad. Hierbij wordt verbredend (basisoptie) ofwel verdiepend (pakket) te werk gegaan. Via de basisoptie leert de leerling breed zijn interesses en talenten verkennen. Via het pakket wordt dieper ingegaan op een specifieke beroepstak.

1.4.3. Het leerplan legt de lat hoog

Het beheersingsniveau van elk doel wordt gekoppeld aan de taxonomie van Bloom⁴, overeenkomstig de eindtermen. Op die manier hanteren de leraren een gelijkaardig begrippenkader doorheen de basisvorming en de leerplannen voor de basisopties en pakketten.

In de basisopties en pakketten van de A-stroom legt het provinciaal onderwijs resoluut de focus op het analyseren. Daarbij passen leerlingen de procedurele kennis uit de basisvorming toe zoals wiskundige denkprocessen, onderzoeksvaardigheden en digitale vaardigheden.

In de B-stroom staat het toepassen in de concrete context van de basisoptie of de onderliggende pakketten centraal als krachtige leeromgeving om het analyseren en het reflecteren in te oefenen.

Het creëren als belangrijke vaardigheid van de 21ste eeuw komt zowel in de A- als de B-stroom aanbod. Dit is een bewuste keuze.

1.4.4. Het leerplan garandeert ruimte voor scholen en leraren

Scholen kiezen vrij welke basisopties of pakketten worden aangeboden. Het leerplan voorziet in minimumdoelen voor deze basisopties/pakketten. Hierdoor ontstaat er ruimte om zelf nog uitbreidingskeuzes te maken enerzijds via de verhoging van het beheersingsniveau van de taxonomie van Bloom, anderzijds via een verbreding of verdieping van de leerinhouden. In de concretisering van de leerplandoelen worden hiervoor ter illustratie inhouden aangeboden.

Indien een school kiest voor het aanbieden van meerdere basisopties of pakketten in de B-stroom laat het leerplan toe om voor de grootte van elke basisoptie of elk pakket een aangepaste set van leerplandoelen te selecteren. (zie legende leerplandoelen voor de B-stroom)

Tenslotte is er ook autonomie wat betreft de koppeling van basisopties/pakketten aan vakken. Uiteraard moet er met de competenties en bekwaamheidsbewijzen rekening gehouden worden.

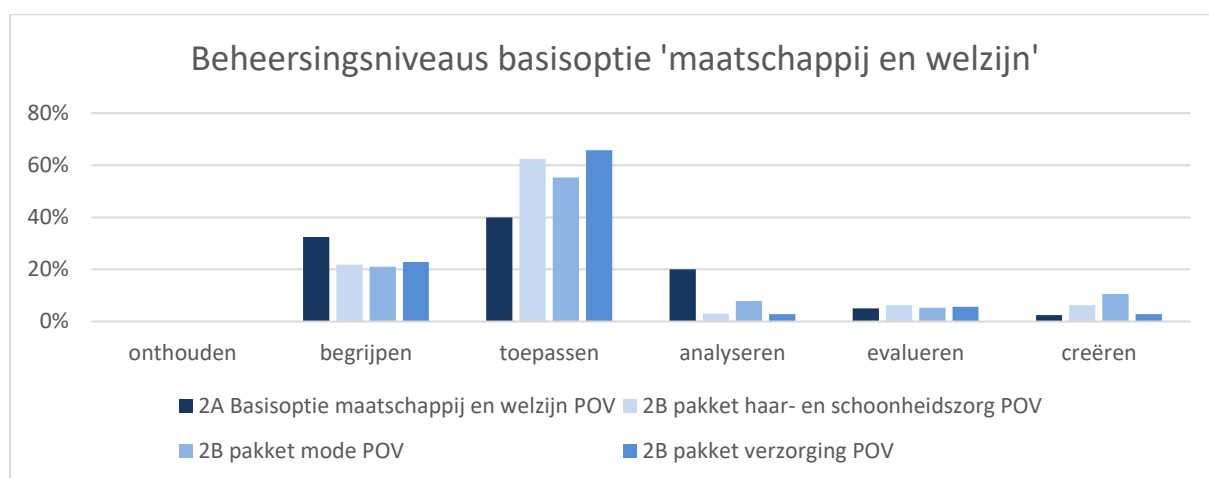
⁴ www.expertisecentrum-kunsttheorie.nl/cms_data/bloom.pdf

Voor POV zijn het de schoolbesturen en scholen die beslissen welke leerplandoelen aan welke vakken/vakkenclusters worden gekoppeld.

1.4.5. Samenhang tussen A- en B-stroom

Door het onderling op elkaar afstemmen van de rubrieken⁵ bestaat er een inhoudelijke samenhang tussen de leerplannen van de basisopties van A- en B-stroom zoals beschreven in 1.4.3. Binnen de A-stroom komt het onderzoekend aspect sterker aan bod en ligt het accent op analyse (beheersingsniveau: analyseren). De B-stroom vertrekt meer vanuit het toepassen (beheersingsniveau: toepassen).

Tijdens de interne validatie van de leerplannen werden de beheersingsniveaus van de basisopties vergeleken tussen de A- en de B-stroom en tussen de verschillende pakketten van eenzelfde basisoptie om gelijkgerichtheid te bewaken.

1.4.6. Het leerplan kwam participatief tot stand

Het leerplan is het resultaat van een nauwe samenwerking van directies en leraren, ondersteund door de koepel POV. De directies hebben bij aanvang het concept van het leerplan vastgelegd. De doelen werden later ontwikkeld door teams bestaande uit leraren, TA's en TAC's die allen optraden als vertegenwoordigers uit de provinciale scholen. De ondersteunende rol van de koepel bestaat uit het bewaken van de vastgelegde beheersingsniveaus in de A- en B-stroom, de afstemming tussen pakketten en basisopties en tenslotte de afstemming over de basisopties heen.

1.4.7. Het leerplan heeft een blik op de wereld buiten de school

Op uitnodiging van de voorzitter van POV werden het brede werkveld en het RTC geconsulteerd met de vraag welke innovatie in het specifiek gedeelte van de opleidingen aan bod dient te komen in functie van het succesvol uitstromen van leerlingen naar het hoger onderwijs of het werkveld. Op basis van de input van de deelnemers aan de resonantiecommissie werd een eerste concrete vertaling hiervan opgenomen in het leerplan basisopties/pakketten.

⁵ Zie 2.1 Indeling van het leerplan in rubrieken

1.5. Samenhang leerplan openbaar onderwijs basisvorming en leerplan provinciaal onderwijs basisopties

Het leerplan voor de eerste graad openbaar onderwijs legt de basisvorming vast en is opgebouwd rond de 16 sleutelcompetenties die decretaal zijn vastgelegd. De eindtermen werden hierbij letterlijk overgenomen.

De leerplannen provinciaal onderwijs voor de basisopties bevatten doelen in functie van de ondersteuning van het maken van de getrapte studiekeuze en hebben derhalve een andere finaliteit dan het leerplan voor de eerste graad openbaar onderwijs basisvorming.

De leerplannen voor de basisopties bieden evenwel de kans om verder aan de slag te gaan met een beperkte set van eindtermen. Onder 4.2 worden deze leerplandoelen opgesomd.

2. Systematiek en opbouw van het leerplan

2.1. Indeling van het leerplan in rubrieken

De doelen van het leerplan worden geclusterd in rubrieken. De namen van de rubrieken zijn, waar van toepassing, gemeenschappelijk voor meerdere basisopties om de onderlinge samenhang vast te leggen. De doelen per rubriek kunnen echter verschillen per basisoptie in functie van een duidelijk onderscheid tussen basisopties en pakketten onderling.

2.2. Formulering van de doelen

De leerplandoelen worden zo eenvoudig en helder mogelijk geformuleerd. Het werkwoord beschrijft de manier waarop de leerling de kennis moet beheersen. Indien het leerplandoel een opsomming van onderliggende kennis bevat, wordt dit aangegeven na het zinsdeel 'rekening houdend met'. Het beheersingsniveau wordt vastgelegd op basis van de taxonomie van Bloom.

De volgende handelingswerkwoorden, onderverdeeld in zes categorieën, komen voor:

- **Onthouden:** De leerling onthoudt het materiaal zoals het gepresenteerd is. Het gebruikte werkwoord is herkennen.
- **Begrijpen:** De leerling voegt iets toe aan kennis (een eigen voorbeeld geven), voert een bewerking uit op kennis (een logische conclusie afleiden) of legt verbanden tussen voorkennis en nieuwe kennis (een oorzaak-gevolg relatie geven). Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: aanvullen, beschrijven, bespreken, illustreren, relaties leggen tussen, onderbouwen, onderscheiden, ordenen, toelichten, verklaren, vergelijken, verwoorden, ...
- **Toepassen:** De leerling voert oefeningen uit of lost problemen op. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: beheren, bepalen, berekenen, demonstreren, gebruiken, hanteren, handelen, herleiden, lokaliseren, oplossen, rekenen, gedrag stellen, toepassen, uitvoeren, uitwerken, voorstellen, ...
- **Analyseren:** De leerling kan een geheel verdelen in onderdelen en bestuderen hoe de onderdelen aan elkaar en aan het geheel gerelateerd zijn en hoe ze elkaar beïnvloeden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: analyseren, benoemen, beschrijven, het geven van een redenering, onderscheiden, onderzoeken, ordenen, verwerken, verwoorden, ...
- **Evalueren:** De leerling kan een oordeel geven en dat oordeel onderbouwen aan de hand van criteria en standaarden. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit

beheersingsniveau zijn: beargumenteren, beoordelen, bijsturen, evalueren, maken keuzes, reflecteren, ...

- Creëren: De leerling bedenkt een alternatieve hypothese of een eigen aanpak om een taak uit te voeren of maakt nieuwe, originele producten. Werkwoorden die gebruikt worden binnen dit beheersingsniveau zijn: produceren, zich creatief uitdrukken, ideeën genereren, creëren, ontwerpen, ...

2.3. Samenhang van het leerplandoel met de concretisering

Om het leerplandoel verder te concretiseren, te verduidelijken of af te bakenen kan er extra informatie toegevoegd onder 'concretisering'. Het leerplandoel en de concretisering worden als één onlosmakelijk geheel beschouwd.

De concretisering wordt voorafgegaan door 'zoals'. De opsomming erna wordt als illustratief beschouwd. Deze is louter richtinggevend voor de manier waarop het doel gerealiseerd kan worden.

3. Situering van het leerplan basisoptie 'maatschappij en welzijn'

3.1. Samenhang met andere basisopties

Er is een sterke relatie tussen een aantal leerplandoelen uit de basisoptie 'maatschappij en welzijn' en andere basisopties van de A-stroom:

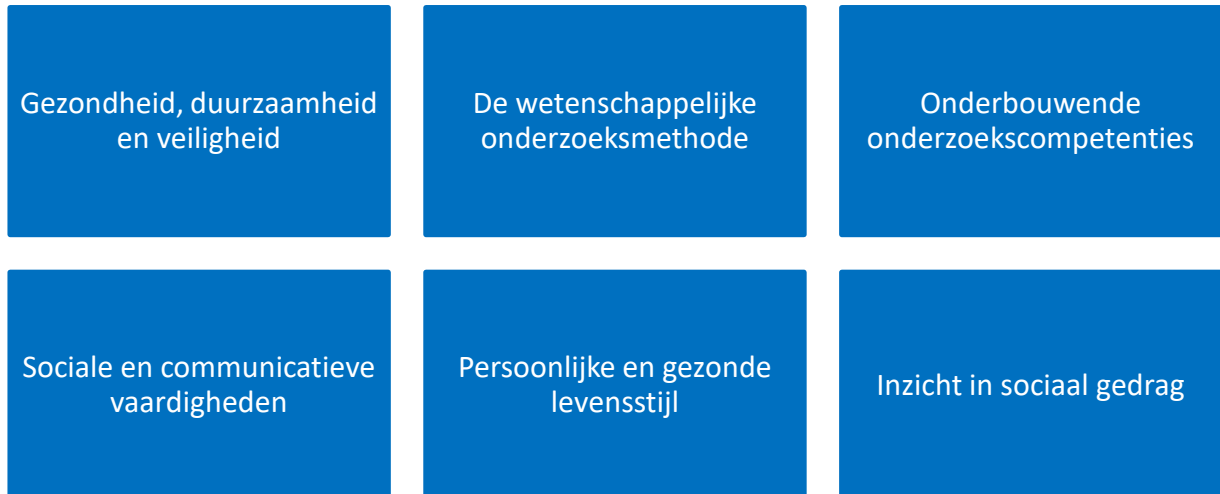
- toepassen van de onderzoeksmethode: komt aan bod in alle basisopties;
- toepassen van communicatieve en sociale vaardigheden: komt aan bod in alle basisopties;
- functioneel toepassen van digitale competenties en mediawijsheid: komt aan bod in alle basisopties;
- vakterminologie op een correcte manier gebruiken: komt aan bod in alle basisopties;
- verkenning van mogelijkheden binnen het studiegebied: komt aan bod in 'economie en organisatie', 'kunst en creatie', 'STEM-wetenschappen', 'STEM-technieken' en 'voeding en horeca';
- gezondheid, duurzaamheid en veiligheid: komt aan bod in alle basisopties behalve bij 'klassieke talen'.

3.2. Lesuren

Het leerplan is gericht op vijf wekelijkse lesuren.

3.3. Rubrieken van het leerplan

Het leerplan is opgebouwd uit de rubrieken in onderstaand overzicht.

De concretisering van de rubrieken vinden we terug in de leerplandoelen van de basisoptie.

4. Leerplandoelen

4.1. Legende

In de tabellen met de leerplandoelen worden de volgende afkortingen gebruikt:

- AL: leerplandoelen sterk gelinkt aan eindtermen van de basisvorming, te realiseren deze basisoptie;
- WM: leerplandoelen te realiseren in deze basisoptie.

4.2. Lijst met doelen sterk gelinkt aan de eindtermen van de basisvorming

Deze doelen worden gerealiseerd in alle pakketten van deze basisoptie.

Leerplandoelen		Beheersingsniveau
Rubriek: algemene doelstellingen		
AL01	De leerlingen passen de ergonomische principes toe. <u>Concretisering:</u> zoals het aannemen van een ergonomische lichaamshouding tijdens het staan of zitten of bij het heffen en tillen de principes van de rughygiëne toe te passen	toepassen
AL02	De leerlingen passen digitale vaardigheden functioneel toe. <u>Concretisering:</u> zoals digitale vaardigheden inzetten bij het onderzoeken, ontwerpen, communiceren, realiseren en creëren, bij het digitaal opzoeken en selecteren van informatie, bij het digitaal presenteren	toepassen
AL03	De leerlingen gebruiken vakterminologie op een correcte manier. <u>Concretisering:</u> zoals het gebruiken van de correcte benaming van grondstoffen, materialen, gereedschap, machines en technieken gebruikt in de sector	toepassen
AL04	De leerlingen passen sociale en communicatieve vaardigheden toe. <u>Concretisering:</u> zoals het respectvol communiceren met leraar of medeleerling, het ondersteunen van medeleerlingen tijdens groepswork	toepassen

4.3. Lijst met doelen basisoptie 'maatschappij en welzijn'

Leerplandoelen		Beheersingsniveau
Rubriek 1: Gezondheid, duurzaamheid en veiligheid		
WM01	De leerlingen onderzoeken risicosituaties in de eigen leefomgeving rekening houdend met brandveiligheid, elektrocutie, gevaarlijke huishoudproducten en werken op een ladder. <u>Concretisering:</u> zoals in het verkeer, in het huishouden, voedselveiligheid, werken met toestellen, werken op hoogte in de leefomgeving	analyseren
WM02	De leerlingen stellen voor een eenvoudige risicosituatie een preventieve maatregel voor. <u>Concretisering:</u> zoals opladen van een gsm, het frituren van voeding, het aansluiten van elektrische toestellen	toepassen
WM03	De leerlingen leggen de betekenis van de meest voorkomende veiligheidspictogrammen uit. <u>Concretisering:</u> zoals voor gevaarlijke stoffen, waarschuwingstekens, gevarensymbolen	toepassen
WM04	De leerlingen lichten gebruiksaanwijzingen van een aantal huishoudtoestellen toe. <u>Concretisering:</u> zoals mixer, stofzuiger, wasmachine, grasmaaier, friteuse	begrijpen
WM05	De leerlingen stellen maatregelen voor om huishoudelijk afval te reduceren. <u>Concretisering:</u> zoals eigen recipiënten meenemen naar de winkel, keuze van verpakkingen, voedselbanken	toepassen
WM06	De leerlingen vergelijken het afvalbeleid in minstens 4 gemeenten/steden.	analyseren
WM07	De leerlingen formuleren voorstellen om hun eigen ecologische voetafdruk te verkleinen. <u>Concretisering:</u> zoals bij aankopen, energieverbruik, recycleren, vervoer, verbruik van vlees of vis	toepassen
WM08	De leerlingen lichten met voorbeelden maatregelen om duurzamer te consumeren toe. <u>Concretisering:</u> zoals duurzaam aankopen en verwerken van voedsel, afval voorkomen, regelmatig onderhoud van toestellen en materialen, zorgzaam omgaan met toestellen en materialen	begrijpen

Leerplandoelen		Beheersingsniveau
Rubriek 2: De wetenschappelijke onderzoeksmethode		
WM09	De leerlingen onderzoeken een maatschappelijk probleem over een actueel thema. <u>Concretisering:</u> zoals via een enquête klasgenoten of anderen bevragen over een actueel thema, via observatie vaststellingen doen	analyseren
WM10	De leerlingen verwoorden waarnemingen in functie van het onderzoek. <u>Concretisering:</u> zoals waarnemingen bij het afnemen van een enquête	analyseren
WM11	De leerlingen schrijven van een eigen onderzoek een verslag aan de hand van een schrijfkader. <u>Concretisering:</u> zoals aan de hand van een sjabloon van verslag met schrijfkader	creëren
Rubriek 3: Onderbouwende onderzoekscompetenties		
WM12	De leerlingen verzamelen experimentele gegevens bij een onderzoek. <u>Concretisering:</u> zoals het noteren van meetresultaten, het verzamelen van resultaten van een enquête, het noteren van waarnemingen tijdens een observatie	toepassen
WM13	De leerlingen visualiseren de genoteerde meetresultaten in functie van het onderzoek. <u>Concretisering:</u> zoals gebruik van tabellen, grafieken, sjablonen, wetenschappelijke notatie	toepassen
WM14	De leerlingen analyseren de verzamelde en beschikbare data om te classificeren of om een besluit te formuleren. <u>Concretisering:</u> zoals het bepalen van trends, het classificeren van gegevens in rubrieken	analyseren
WM15	De leerlingen werken efficiënt en doelgericht. <u>Concretisering:</u> zoals tijd respecteren, planmatig werken, werkverdeling	toepassen
Rubriek 4: Sociale en communicatieve vaardigheden		
WM16	De leerlingen gebruiken de meest voorkomende communicatiemiddelen op formele wijze. <u>Concretisering:</u> zoals formele mail schrijven, een formele sms schrijven, een formeel telefoongesprek voeren	toepassen
WM17	De leerlingen lichten het belang en de betekenis van lichaamstaal en non-verbale communicatie toe. <u>Concretisering:</u> zoals tijdens een gesprek in verschillende omstandigheden	begrijpen
WM18	De leerlingen passen basisregels voor een goede verbale en non-verbale communicatie toe. <u>Concretisering:</u> zoals oogcontact, gebruik van sociale media, open houding	toepassen

Leerplandoelen		Beheersingsniveau
Rubriek 5: Persoonlijke en gezonde levensstijl		
WM19	De leerlingen lichten de algemene richtlijnen van voedingshygiëne toe bij het verwerken en bewaren van voedingsmiddelen. <u>Concretisering:</u> zoals keuze van het geschikte gereedschap, materiaal, plaats van bewaren, HACCP	begrijpen
WM20	De leerlingen lichten preventieve en curatieve maatregelen toe voor aandoeningen als gevolg van verkeerde houdingen en bewegingen. <u>Concretisering:</u> zoals werkpostschikking in de keuken, aan een bureau, tijdens huishoudelijke taken, op de fiets, golversbeweging, gewichtshefferstechniek bij het tillen voor aandoeningen zoals carpaal tunnel syndroom, lage rugpijn, hallux valgus, lumbago, verrekkingen	begrijpen
WM21	De leerlingen illustreren het belang van een evenwichtige tijdsbesteding en de invloed ervan op de lichaamsconditie. <u>Concretisering:</u> zoals een gezonde geest in een gezond lichaam, het belang van beweging, het belang van frisse lucht	begrijpen
WM22	De leerlingen leiden uit de gegevens van een etiket/verpakking van voedingsmiddelen de belangrijkste informatie en voedingswaarde af. <u>Concretisering:</u> zoals Nutri-score, energiewaarde, voedingsstoffen, gewicht, fabrikant, bereiding	toepassen
WM23	De leerlingen classificeren voedingsmiddelen volgens duurzaamheid van de herkomst. <u>Concretisering:</u> zoals streekproducten, seizoensproducten	begrijpen
WM24	De leerlingen classificeren de voedingsstoffen volgens de functie voor het lichaam. <u>Concretisering:</u> zoals bouwstoffen, beschermstoffen, brandstoffen	begrijpen
WM25	De leerlingen stellen aan de hand van de actieve voedingsdriehoek een eenvoudige maaltijd samen. <u>Concretisering:</u> zoals een gezond ontbijt, lunchpakket, tussendoortje, avondmaal	analyseren
WM26	De leerlingen bespreken de meest voorkomende voedingsfouten van jongeren. <u>Concretisering:</u> zoals fastfood, ontbijt overslaan, energiedranken, te veel suiker	analyseren

Leerplandoelen		Beheersings-niveau
WM27	De leerlingen leggen het verband uit tussen een goede lichaamshygiëne en een goede gezondheid. <u>Concretisering:</u> zoals relatie tussen tandenpoetsen en tandbederf, atletenvoet, nagelverzorging	begrijpen
WM28	De leerlingen demonstreren de algemene principes voor persoonlijke lichaamshygiëne. <u>Concretisering:</u> zoals verzorgen van gebit, nagels, haar, intieme hygiëne, huid,	toepassen
WM29	De leerlingen lichten in grote lijnen de bouw, de functie en verschillende soorten haar- en huidtypes toe. <u>Concretisering:</u> zoals normaal, gevoelig, droog	begrijpen
WM30	De leerlingen vergelijken in grote lijnen de problemen en aandoeningen van de handen, voeten, haar, huid. <u>Concretisering:</u> zoals winterhanden, zweetvoeten, platvoeten, roos, acne, eczeem, psoriasis	begrijpen
WM31	De leerlingen onderzoeken de gegevens van een bijsluiting/verpakking van medicatie. <u>Concretisering:</u> zoals dosis, doelgroep, bijwerkingen	analyseren
WM32	De leerlingen stellen een eenvoudige huis- of reisapotheek samen. <u>Concretisering:</u> zoals basismedicatie, verbanden, bloeddrukmeter	toepassen
WM33	De leerlingen vergelijken het eigen gezondheidsgedrag met actuele adviezen over een gezonde levensstijl m.b.t. voeding, beweging, hygiëne en welbevinden. <u>Concretisering:</u> zoals BMI berekenen, eet- en bewegingspatroon, slaappatroon	begrijpen
WM34	De leerlingen illustreren de invloed van individuele en omgevingsfactoren op de gezondheid en levensstijl van jongeren. <u>Concretisering:</u> zoals gebruik sociale media, roken, mode, gamen, conditie, religie, cultuur	toepassen

Leerplandoelen		Beheersingsniveau
Rubriek 6: Inzicht in sociaal gedrag		
WM35	De leerlingen lichten de invloed van groepsdruk toe op het gedrag van jongeren aan de hand van actuele situaties. <u>Concretisering:</u> zoals protestacties, mode, trends	begrijpen
WM36	De leerlingen verkennen verschillende methoden om tot een besluit of tot een oplossing van een conflict te komen. <u>Concretisering:</u> zoals onderhandelen, compromis sluiten	toepassen
WM37	De leerlingen lichten het verschil tussen assertief en agressief gedrag toe in reële situaties. <u>Concretisering:</u> zoals in een debat, een casus	toepassen
WM38	De leerlingen lichten het verschil tussen oordelen en beoordelen toe aan de hand van actuele situaties. <u>Concretisering:</u> zoals in een debat, een casus	toepassen
WM39	De leerlingen evalueren hun eigen functioneren bij een groepsopdracht. <u>Concretisering:</u> zoals het evalueren van je eigen leerstijl (doener, denker, observeerder)	evalueren
WM40	De leerlingen beoordelen hun eigen kwaliteiten aan de hand van aangereikte criteria. <u>Concretisering:</u> zoals aan de hand van de kernkwadranten: kwaliteit, allergie, valkuil en uitdaging	evalueren

5. Minimale vereisten

5.1. Algemene uitrusting voor de basisoptie

De minimale vereisten verwijzen naar de basisuitrusting die tijdens elke les beschikbaar moeten zijn om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. De basisuitrusting bestaat uit een leslokaal of lesruimte en het nodige didactisch materiaal.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school de infrastructuur, materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu.

Het integreren van recente of innovatieve technologieën, machines, software, databanken is belangrijk om de opleidingen up-to-date te houden.

Materialen en benodigdheden kunnen occasioneel ook geleend worden. Je kan ook gebruik maken van infrastructuur van externe organisaties zoals andere scholen, bedrijven of opleidingscentra.

5.2. Basisuitrusting voor de basisoptie ‘maatschappij en welzijn’

Basisuitrusting voor de leraar

Een leslokaal minimaal uitgerust met:

- een computer met kwaliteitsvolle software en een voldoende snelle internetverbinding;
- de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
- met voldoende grote, gescheiden afvalbakken waarin volgens de richtlijnen gesorteerd kan worden;
- voldoende polyvalente werk- en lestafels voor leerlingen;
- voldoende opbergmogelijkheden;
- minstens één wasbak met warm en koud water;
- nutsvoorzieningen (water, energie) voor de leerlingen;
- materiaal om demonstratieproeven uit te voeren;
- didactisch materiaal om de lesinhoud toe te lichten.

Basisuitrusting voor de klasgroep

Bestaande uit:

- voldoende toegang tot computers of mobiele apparaten, met de nodige software of apps en kwaliteitsvolle internetverbinding om de leerplandoelen te realiseren;
- klein materiaal, gereedschappen, elektrische apparaten en producten voor de voorziene activiteiten
- toegang tot kookplaten en microgolf;
- toegang tot koelkast en diepvriezer;
- toegang tot droogrek, strijkplank, strijkijzer, wasmachine, droogkast;
- toegang tot naaimachines.